

Markkinaosasto

Pvm/Datum/Date

24.4.2019

Dnro/Dnr/DNo

2837/00.00.01.00.00/2019

Ympäristöministeriö

kirjaamo@ym.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 22.3.2019, VN/1039/2018 ja YM010:00/2018

Ruokaviraston lausunto luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyyn lainsäädäntöä valmisteleavan hankkeen

Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua yllä mainitussa asiassa ja toteaa seuraavaa:

Ruokavirasto pitää loppuraporttiluonnoksessa esitettyjä vahinkojen korvaamista koskevia perusteita ja menettelyitä sekä lainsäädännön linjauksia ja toteuttamisvaihtoehtoja pääosin hyvinä ja kannatettavina.

Euroopan unionin valtioneuvoston päätös

s. 10: Komission asetus (EU) 2019/316 on asetus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annetun asetuksen (EU) N:o 1408/2013 muuttamisesta. Ruokaviraston näkemyksen mukaan ns. maatalousalan de minimis -asetus on edelleen komission asetus (EU) N:o 1408/2013 eikä sen muutosasetus (EU) 2019/316.

s. 11: *Välillisistä kustannuksista maksettavan korvauksen on oltava oikeassa suhteessa suoriin kustannuksiin, eikä korvaus saa ylittää 80:tä prosenttia välillisten tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärästä.* Kyseinen alakohta 402 on poistettu 9.11.2018 Komission ilmoituksella maa- ja metsätalouden ja maaseutueläiden valtiontukia vuosina 2014-2020 koskevien Euroopan unionin suuntaviivojen muuttamisesta (2018/C 403/06).

s. 12: *Merkittävimmillä vahinkoalueilla 20 000 euron raja ylittyy useimmissa tapauksissa, mikä rajoittaa maatalousalan de minimis -tuen soveltuvuutta rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen.* Ruokavirasto haluaa tässä yhteydessä tuoda esille, että 20 000 euron ja tätä edeltävä 15 000 euron de minimis -raja on rajoittanut ja rajoittaa jatkossakin riistavahinkolain (105/2009) mukaisten korvausten maksamista hirvieläinten aiheuttamista maatalousvahingoista. Erityisesti erikoiskasviviljelmillä de minimis -raja voi ylittyä jo yhden vahinkovuoden jälkeen, jolloin hakijalle ei voida korvata vahinkoja lainkaan kahtena seuraavana vuotena.

Vahinkojen ja sitä koskevan korvausmenettelyn nykytila

s. 15: Riistavahinkolain (105/2009) 10.3 §:n mukaan yksikköhinnan ja normisadon määräämiseen sovelletaan mitä satovahinkolain (1214/2000) 6 ja 7 §:ssä säädetään. Vaikka satovahinkolaki on kumottu, Ruokavirasto määrittää viljelysvahinkojen korvaamisessa käytettävät normisadot ja yksikköhinnat kumotun satovahinkolain 6 § ja 7 §:ien ja periaatteiden mukaisesti ja riistavahinkolain nojalla.

Riistavahinkolaissa ei enää 22.3.2019 voimaan tulleen lakimuutoksen (318/2019) myötä viitata satovahinkolakiin, vaan määräysperusteet on sisällytetty riistavahinkolakiin. Ennen tätä riistavahinkolain muutosta Ruokavirasto jatkoi kumotun satovahinkolain periaatteiden soveltamista, koska arvojen määrittäminen edellyttää aina jonkinlaisten periaatteiden soveltamista riippumatta siitä, onko näistä periaatteista säädetty vai ei. Ruokavirasto ei katsonut olevan tarvetta eikä perusteltua muuttaa periaatteita tilanteessa, jossa sillä ei ollut esittää vaihtoehtoisia tai ainakaan selkeästi parempia periaatteita kuin mitä satovahinkolain mukaan oli aiemminkin sovellettu.

Esitettävät vaihtoehdot ja niiden perustelut

s. 33: Korvausjärjestelmän lähtökohtana on, että korvauksen hakijalle maksetaan kaikista vahinkoluokista korvauksia, jos korvauksen hakijalle aiheutuneiden vahinkojen yhteenlaskettu määrä kalenterivuotta kohti ylittää tietyn kynnsarvon. Koska korvausasian käsittely aiheuttaa hallinnollisia kustannuksia, tämän minimisumman alle jääviä korvauksia ei ole valtiontaloudellisesti järkevää korvata. Korvausten korvauskynnystä määriteltäessä lainsäädännön koherenttiuden takia vertailupohjana voidaan käyttää muiden järjestelmien omavastuuosuuksia. Riistavahinkolaissa kynnsarvoksi on (9 §) säädetty 170 euroa.

Ruokaviraston näkemyksen mukaan vahinkoilmoituksen käsitteleminen sekä erityisesti vahingon todentaminen ja arvioiminen paikan päällä aiheuttavat enemmän hallinnollisia kustannuksia kuin korvaushakemuksen käsittely. Vaikka Ruokavirasto pitääkin kynnsarvon säätämistä perusteltuna, sen ylittymisen arvioiminen on usein hankalaa sekä vahingonkärsijälle että viranomaiselle ennen kuin vahinko on arvioitu paikan päällä. Näin ollen kynnsarvolla ei välttämättä saavuteta toivottuja kustannussäästöjä, vaikka vahingon arvo jäisikin alle kynnsarvon.

s. 33: Jatkotyössä tulisi selvittää mahdollisuutta ennakon maksamiseen korvausten myöntämisen yhteydessä. Asian selvittäminen olisi tarpeen, sillä ennakon maksaminen voisi vähentää aiheutuneen vahingon tapahtumisajankohdan ja lopullisen korvauksen maksamisajankohdan välisenä aikana vahingonkärsijällä olevia rahoitushaasteita.

Ruokavirasto suosittelee, että jatkotyönä selvitetäisiin erityisesti ennakon maksamisesta ja mahdollisesta takaisinperinnästä viranomaiselle aiheutuvan lisätyön määrä.

Osastonjohtajan sijaisena
yksikönjohtaja

Maarit Mukkala

Ylitarkastaja

Katriina Mattila

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har uppsatts och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7